

KUTATÁSMÓDSZERTAN

Osztatlan tanárképzés (OMA IV. évf.) és diszciplináris mesterképzés (MA I. évf.) kollokviuma,
2018/19. tanév, I. félév, DE BTK Történelmi Intézet, Modernkori Magyar Történeti Tanszék

Kód: BTTR501OMA, BTTR104DMA

Időpont: csütörtök, 16 óra

Hely: Főépület, XII. tanterem

Oktatók: Dr. Erős Vilmos, Dr. Kerepeszki Róbert, Dr. Miru György,
Dr. Püski Levente, Dr. Szilágyi Zsolt, Dr. Velkey Ferenc

Számonkérés

Írásbeli kollokvium két esszékérdés és tesztkérdések formájában az előadásokra és a kötelező szakirodalomra építve. Az esszé-feladatok egy-egy előadás tematikájához kötődnek.

Az előadások tematikája és a kötelező irodalom

1. előadás (2018. szeptember 13.): Az életrajzírás módszerei és nehézségei (Dr. Kerepeszki Róbert)

Kötelező irodalom:

Kövér György: Biográfia és társadalomtörténet. Osiris, Budapest, 2014. 17–39.

Ajánlott irodalom:

K. Horváth Zsolt: Az életrajzi térről. Szempontok a biográfiai módszer és a szinoptikus szemlélet történeti alkalmazásához. Korall, 2014. 44. sz. 154–176.

Levi, Giovanni: Az életrajz hasznáról. Korall 2., 2000: 2. sz. 81–92. Online:

<http://epa.oszk.hu/00400/00414/00002/pdf/glevi.pdf>

2. előadás (2018. szeptember 27.): Társadalomtörténet: expanzió és fragmentáció (Dr. Szilágyi Zsolt)

Kötelező irodalom:

Gyáni Gábor: A történetírás újragondolása. In Uő: Az elveszített múlt. A tapasztalat mint emlékezet és történelem. Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2010, 12–31.

Tomka Béla: A társadalomtörténet: egy diszciplína sajátosságai. In Uő: Európa társadalomtörténete a 20. században. Osiris Kiadó, Budapest, 2009, 25–39.

3. előadás (2018. október 11.): A társadalomtörténet-írás 19. századi előzményei (Dr. Erős Vilmos)

Kötelező irodalom:

Tóth Zoltán: Elfelejtett előzmények. A régi társadalomtörténet sajátos kérdéseinek kialakulásáról. In Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Szerk. Bódy Zsombor, Ö. Kovács József. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 57–109.

4. előadás (2018. október 18.): A kontextualista eszmetörténet módszertani kérdései (Dr. Miru György)

Kötelező irodalom:

Horkay Hörcher Ferenc: A koramodern politikai eszmetörténet cambridge-i látképe (utószó). In A koramodern politikai eszmetörténet cambridge-i látképe. John Dunn, John G. A. Pocock, Quentin Skinner és Richard Tuck tanulmányai. Szerk. Horkay Hörcher Ferenc. Tanulmány Kiadó, Pécs, 1997. 287–305.

Ajánlott irodalom:

Takáts József: Politikai beszédmodok a magyar 19. század elején. Egy tervezett kutatás hipotézise. In Takáts József: A megfelelő ötvözet. Politikai eszmetörténeti tanulmányok. Osiris, Budapest, 2014. 53–81.

5. előadás (2018. október 25.): Politika és társadalomtörténet (Dr. Püske Levente)

Kötelező irodalom:

Szabó Dániel: Politikai társadalomtörténet – a politika társadalomtörténete. In Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Szerk. Bódy Zsombor, Ö. Kovács József. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 371–386.

6. előadás (2018. november 8.): Történetírás és sajtótörténet (Dr. Püske Levente)

Kötelező irodalom:

Lipták Dorottya: A modernkori könyv- és sajtókutatások állapotáról. Paradigmaváltás–problémafeltárás–alapelvek–programok. Magyar Tudomány 172., 2011: 9. sz., 1121–1131. Online: <http://www.matud.iif.hu/2011-09.pdf>

Ajánlott irodalom:

Lipták Dorottya: Írjunk médiatörténeteket, de hogyan? Historiográfiai megközelítés. Magyar Könyvszemle 130., 2014: 4. sz., 431–451.

7. előadás (2018. november 15.): Fogalomtörténet (Dr. Velkey Ferenc)

Kötelező irodalom:

Szabó Miklós – Szűcs Zoltán Gábor: Fogalomtörténeti perspektívák. Múltunk, 56. évf. 2011. 2. sz. 4–19.

Ajánlott irodalom:

Koselleck, Reinhart: Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája. [Ford. Hidas Zoltán.] Atlantisz (Circus Maximus), Budapest, 2003. (Fogalomtörténet és társadalomtörténet. 121–147.; Az aszimmetrikus ellenfogalmak történeti-politikai szemantikája. 241–298.)

Szabó Márton: Politikai fogalmak történeti metszetben. In: Koselleck, Reinhardt: Az aszimmetrikus ellenfogalmak történeti-politikai szemantikája. József tankönyvek, h. n. 1997. 83–103.

Fogalomtörténet Koselleck után. A politikai nyelv kutatásának kortárs módszertana és gyakorlata. Szerk.: Molnár Attila Károly – Nagy Ágoston – Pap Milán, Budapest, NKE Molnár Tamás Kutatóközpont, 2016. 7–39. (Nagy Ágoston – Pap Milán: A Begriffsgeschichtétől a fogalomtörténetekig – Historiográfiai vázlat. 7–19.; Bödeker, Hans Erich: A Begriffsgeschichte mint elmélet-történet. Az elmélet-történet mint Begriffsgeschichte. [Ford.: Molnár Attila Károly] 23–39.)

8. előadás (2018. november 22.): A német társadalomtörténet (Dr. Erős Vilmos)

Kötelező irodalom:

Ö. Kovács József: A társadalomtörténet németországi útjai. In Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Szerk. Bódy Zsombor, Ö. Kovács József. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 167–186.

9. előadás (2018. november 29.): Várostörténet – Struktúra és tapasztalat (Dr. Szilágyi Zsolt)

Kötelező irodalom:

Bácskai Vera: A magyar várostörténet-írás a 21. század elején. In Szabolcs-Szatmár-Beregi Levéltári Évkönyv. Szerk. Galambos Sándor, Kujbusné Mecsei Éva. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár, Nyíregyháza, 2011, 203–210. (A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai I. Évkönyvek 19.)

Gyáni Gábor: Mai várostörténet-írásunk: teljesítmény és irányzatok. In Uó: Történezdiskurzusok. L'Harmattan, Budapest, 2002, 67–77.

Ajánlott irodalom:

Szívós Erika: A várostörténet intézményesülése és oktatása Magyarországon a rendszerváltozástól napjainkig. In Szívós Erika: Az öröklött város. Városi tér, kultúra és emlékezet a 19–21. században. Budapest Főváros Levéltára, Budapest, 2014. 183–198. (Várostörténeti Tanulmányok, 14.)

10. előadás (2018. december 6.): A politikatörténettől a politika társadalomtörténetéig (Dr. Miru György)

Kötelező irodalom:

Vörös Károly: A főrendiház 1885. évi reformja. (Egy kutatás tervei és első eredményei). In Társadalomtörténeti módszerek és forrástípusok. (Salgótarján, 1986. szeptember 28–30.) Szerk.: Á. Varga László. Nógrád Megyei Levéltár, Salgótarján, 1987. 397–405. (Rendi Társadalom – Polgári Társadalom 1.) Online: http://hajnal-kor.hu/files/rendi_es_polgari_001.pdf

Ajánlott irodalom:

Ilonszki Gabriella: Képviselők és képviselet Magyarországon a 19. és 20. században. Akadémiai Kiadó Zrt., Budapest, 2009. 7–147., 235–249.

11. előadás (2018. december 13.): Mikrotörténet (Dr. Velkey Ferenc)

Kötelező irodalom:

Szijártó M. István: Mikrotörténelem. In: Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Szerk.: Bódy Zsombor – Ö. Kovács József. Budapest, 2003. 494–513.

Ajánlott irodalom:

Levi, Giovanni: A mikrotörténelemről. In: Történeti antropológia. Módszertani írások és esettanulmányok. Szerk.: Sebők Marcell. Replika könyvek 7. Budapest, Replika Kör, 2000. 127–146.

Szijártó M. István: A történész mikroszkópja. A mikrotörténelem elmélete és gyakorlata. Bp., L'Harmattan, 2014. 11–35, 208–243.

Mikrotörténelem: Vívmányok és korlátok. (Rendi társadalom – polgári társadalom 12.) A Hajnal István Kör – Társadalomtörténeti Egyesület 1999. évi miskolci konferenciájának előadásai. Miskolc, 2003. 7–60. (Szijártó M. István, Szekeres András, Bódy Zsombor és Czoch Gábor írásai.)

A **„Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek”** című kötet megtalálható online a Digitális Tankönyvtár honlapján, amelynek elérhetősége: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_bevezetes_a_tarsadalomtortenetbe/index.html